

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 15.

Lýsingarprisur fyri petitreglu: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 10. apríl 1928.

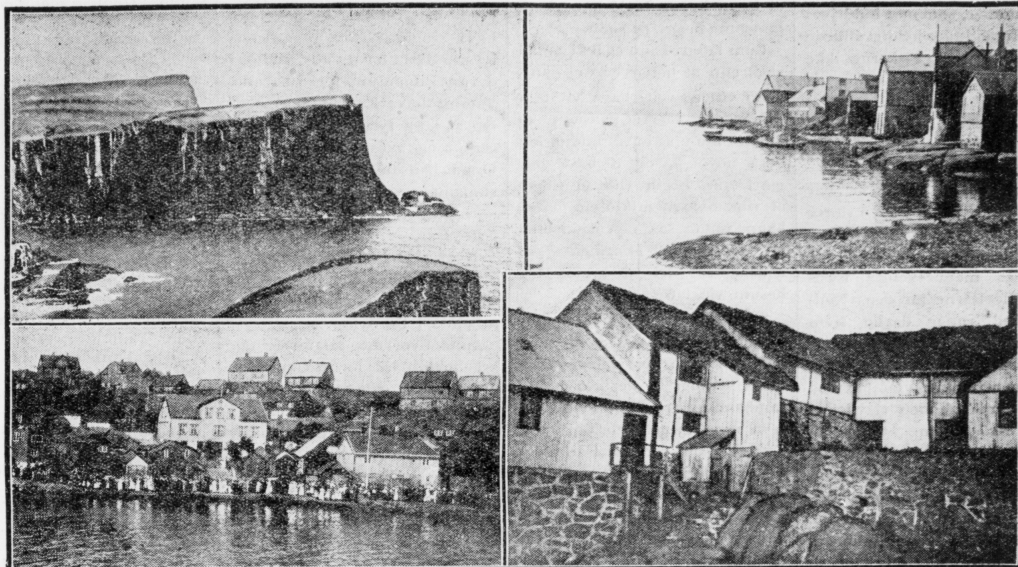
Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasynarstöðum og skrivstovuni. Telf. 143.

2. árg.

Tandlæge BREND

træffes 11-5. Telf. 114.

FØROYAR

Stinnar stiga Føroyar úr kavi, við brøttum björgum, við urð og møl, við grønum skorum og livgandi dolum millum fjalla. Álvarsmiklar og hugnivandi, tá ið vetraródnirnar duna um landið, tá myrkur læsir seg um alt, stormurin skráðir í svørðin og brimgangur herjar á bø og haga fram við strond. Men eisini fagrar og yndisligar ein summardag við lýkku og blikalogn, sól og silvitni.

Tá er fagurt burturi millum fjalla, men nátúrin er ikki korg — hon lænir eisini teim plássum, har menniskjurnar búgva, dýrd sina; frá teim minstu bygðum til okkara einasta bý glógvar og skínur alt í titrandi sólskinskæti. Vágin er sum ein spegil; dunnurnar á sandinum lata sólina baka seg; friður og høgtíð er yvir øllum, livandi og deyðum. Undir neystunum tyrpist mannamúgva, tí langfaraskip er komið á vánna og mannaættin er forvitin, ikki minst í fjarskotnum landi.

Men úti í Puntanum er oyði og kvirt. Her ljóðar ikki mannamál ella hoyrast fótafar, her heldur søgan til í oyðnum, tónum lonum. Munkastovan, leigubúðin, Skibsteds kantór — til ymsar tíðir tilhald fyri landsins mest múgvandi menn. Nú er alt broytt. Men sól in skínur her sum aðrastaðni, luftin stendur tung og heit ímillum húsini, ið eins og sjálvi fáa liv — og mótmæla tí stirvnu tøg, ið her liggur yvir øllum.

ORGANISATIONEN er for den arbejdende Klasse et Vaaben til Værg og Fremstød. Med andre Ord: Organisationen er en Magt og dens Kraft kender kun de, der har høstet Erfaringer herpaa i den Tid de har været i Organisationens aktive Tjeneste. Alt for faa af den store Flok — da især her paa Øerne — har endnu til fulde lært til at skatte den Magt som de har i *Organisationen*.

Hvor mange færøske Fiskere stillede sig ikke tvivlende og mistroiske overfor Spørgsmaalet, om det i heletaget var til nogen Nytte, at Fiskerne dannede sig egen Organisation, da »Føroya Fiskimannafelag« stiftedes, og hvor ofte har der ikke siden været fremført Misfornøjelse over dette og hint, der indenfor Organisationen ikke burde være lagt saaledes og saaledes an. Et af de bedste Beviser paa, at der er adskillige indenfor Organisationen, der endnu ikke har den rette Forstaaelse af deres Organisations Betydning for dens Medlemmer, er at Foreningens første Formand, Hr. Konoy, dens egentlige Organisator og som gennem en lang Aarrække var Organisationens forrende og bærende Kraft, hvis ihærdige og utrættelige Arbejde for Fiskernes Sag, hvadenten det var ved Forhandling med Rederne eller paa Tinge, burde have været paaskønnede paa en anden Maade end Tilfældet blev, idet han maatte trække sig tilbage fra det ikke altid taknemmelige Hverv at være Formand for »Føroya Fiskimannafelag«. Et andet Bevis er, at der fra enkelte Medlemmer har været rettede Henvendelser til Organisationsledelsen om at nedsætte Kontingentet. Det betegner tydeligere end noget andet, at det, der mangler, er Forstaaelse af Nødvendigheden af Organisationens Liv, og uden mindste Erkendelse af de store Fordele, de enkelte Medlemmer har af at være et Led i det store Organisationslegeme. Hvor tvivlende og fæmlende er alligevel ikke den Fisker, der med sin Mine afstaar 6 Kr. om Aaret i Kontingent til en Organisation, som han har saa umaadeligt meget at takke for.

Efter at Fiskernes Organisation nu har bestaaet i flere Aar, burde Fiskerne kunne indse at et nødvendigt Kontin-

gent er Betingelsen for Organisationens Existens. »Føroya Fiskimannafelag« er for den færøske Fisker et uundværligt Vaaben, og her gælder ogsaa det gamle Ordsprog, at »det koster at føre Krig«, selv om det kun er at forsvare de Rettigheder man har. At der flere Gange har været forsøgt paa at beskære Fiskernes Rettigheder, er alle Fiskere vidende om. Derfor bør alle Fiskere omfatte sin Organisation med den allerstørste Interesse. Paa Organisationens Grundpiller, vil Fiskernes Niveau og Menneskerettigheder hæve sig. Derfor bør ogsaa hvert Medlem sætte en Ære i at betale et Kontingent, saa Organisationen kan fortsætte med at arbejde for Fiskernes Rettigheder og Krav.

Til Belysning af, at Organisationens Magt ogsaa instinktmæssig gælder for Færoerne, kan følgende kort citerede Tildragelse tjene:

Kaptajn Hjalte har set sin Fordel i at bortleje den ham tilhørende Motorbaad, til Købmand Berg i Sydregote. Den oprettede Lejekontrakt, gældende til medio Maj, var derfor underskrevet, saa at alt vedrørende Lejemaalet var i Orden.

Købmand Berg af Sydregote, lader derefter Motorbaaden udruste til at drive Fiskeri — Foraaersfiskeri — med Gøle som Station, og Baaden bemannes med 13 Mænd, hovedsagelig Familieforsørgere.

En Tid efter at Mændene har paabegyndt Fiskeriet med Motorbaaden, gør cand. jur. Helge Simons, der er Indehaver af Sagførerfirmaet Poul Effersøes Eftf. i Thorshavn, for en norsk Kreditor, Udleg i Motorbaaden, som derefter beslaglægges for eventuelt at sælges ved Tvangsauktion. Baaden beordres fortojet til Thorshavn, for der at ligge til behagelig Eftersyn, for mulige Liebhavere.

De stakkels Fiskere sættes ud af Funktion, hvad for dem er en haard Skæbne, saaledes at blive sat fra Driften paa Aarets

bedste Fisketid og tilbage har de kun de mørkeste Udsigter for at kunne opretholde Livet for deres Koner og Børn.

Ubehagelig var dette Arrangement ogsaa for Købmand Berg, der havde sat mange Penge til for at faa Baaden vel udrustet, tilmed at han havde betalt Assurancepræmie for Baaden etc.

De paagældende Fiskere søgte i deres Fortvivlelse Hjælp paa rette Sted. De henvendte sig til deres Organisation: *Føroya Fiskimannafelag*, der tog Affære her som altid, naar Fiskernes smaa Rettigheder er i Fare.

Paa »Fiskimannafelagið«s Initiativ, fortes derefter Forhandling med nævnte Sagførerfirma og den norske Kreditor. *Føroya skipara- og navigatorfelag* og *Færoernes Rederiforening* tog ogsaa Del i Forhandlingerne paa fenholdsvis Skipperens og Rederens (Lejerens) Vegne. Resultatet af disse Forhandlinger blev, at Motorbaaden losgaves og Fiskerne fik Lov til at fortsætte Fiskeriet til Lejekontrakts Udløb.

Uden Organisationernes Mel-

lemkomst vilde omtalte 13 Fiskere sikkert blevet arbejdsløse et Par Maaneder.

Denne ovenfor citerede Tildragelse, er ikke det eneste Tilfælde, hvor Fiskernes Organisation har taget et Tag for forurettede Fiskeres vedkommende. Hvor mange Gange har ikke Organisationen taget sig af Inkassations af Fiskernes Tilgodehavende hos forskellige Redere, der ikke rettidigt har afregnet Fiskerne, og ofret helt anseelige Summer for at skaffe Fiskerne deres surt erhvervede Fortjeneste, uden at den enkelte Fisker har været nødt til at betale andet til Organisationen end Kontingentet 6 Kroner aarlig + Porto og Forsendelse af Pengene. Som Eksempel paa, hvad der til Tider af Organisationen har været præsteret i den Retning, kan det nævnes, at i et af de kritiske Aar, hvor udenlandske Grosserer og Kommissionærer, haardhændet inddrev